

ÖPPNA GRÄNS- SER

för en socialistisk invandringspolitik

EN PAMFLETT FRÅN SOCIALISTISKA PARTIET

ÖPPNA GRÄNSER & KOLLEKTIVAVTAL
FÖR EN SOCIALISTISK INVANDRINGSPOLITIK
Utgiven av Socialistiska Partiet
i februari 2005
www.socialistiskapartiet.se

Diskussionerna om denna broschyr började strax efter valet 2002 där rasistiska partier hade haft oroande framgångar. Vi såg behovet av att – utifrån ett klassmässigt och socialistiskt perspektiv – svara offensivt på de frågor om invandring och rasism som detta reste. Under den tid som gått har mycket hänt. Broschyren är inte sista ordet i frågor kring invandring och rasism, men vi hoppas att den skall vara ett bidrag i det livsviktiga arbetet att bekämpa rasismen och ena arbetarklassen – oavsett var vi är födda eller kommit att bo.

Malmö och Göteborg, februari 2005
Agnes Callewaert och Lars Henriksson

Inledning

NÄR DETTA SKRIVS pågår sedan en längre tid förändringar och debatt i samhället kring frågor om invandring, gränser och rasism.

Byggnads och andra fack har fört en strid mot ett lettiskt företag som anställt lettiska arbetare till löner som ligger långt under de som finns avtalade i Sverige. Dagligen utvisas människor som inte uppfyller statens krav för att få bo i Sverige. Åter andra människor gömmer sig för att inte bli utvisade. Dagligen diskrimineras människor på grund av hårfärg, klädsel eller efternamn. Rasister sprider hatpropaganda och begår våldshandlingar

Företag, stora som små, meddelar att det är för dyrt att producera i Sverige och flyttar till länder med lägre löner och spelar ut arbetare i Sverige mot arbetare i andra länder.

Med ökad globalisering har frågor om gränser, invandring och rasism blivit allt viktigare.

Debatten förs för det mesta kring frågan "Vad är bra för Sverige". Vi anser att detta är en felaktig utgångspunkt. Sverige är inte ett land där alla har gemensamma intressen. Liksom i alla andra länder finns olika klasser med motstridiga intressen och behov. Denna broschyr om invandring och rasism utgår från arbetarklassens (i bred bemärkelse, arbetande människor, låginkomsttagare, arbetslösa, unga och gamla) behov av att ena sig över gränserna mot sin motståndare, kapitalisterna och det kapitalistiska systemet.

I dagens värld rör sig kapitalet allt friare över gränser och kontinenter medan gränserna stängs allt mer mot fattiga

människor.

EN UTGÅNGSPUNKT VI HAR är att alla människor har samma rättigheter, oavsett var de är födda någonstans. En klassmässig politik i frågor om invandring och flyktingar kan inte utgå från den borgerliga staten och dess gränser. Vi förespråkar därför öppna gränser där alla har rätt och möjlighet att bosätta sig där hon eller han vill.

Men är det en realistisk politik? Nej, naturligtvis inte för dem som försvarar det kapitalistiska samhället. På samma sätt som det inte är "realistiskt" att gå emot nedskärningar i den offentliga sektorn, att kämpa mot arbetslösheten, att stoppa miljöförstörelsen eller att mätta världens svältande. Bara för att nämna några saker som alltid utmålas som "orealistiska" för att de stöter på det kapitalistiska samhällets begränsningar. Men det är inte öppna gränser

eller jobb åt alla som är orealistiskt i sig.

DET "OREALISTISKA" LIGGER i att dessa krav inte är förenliga med ett kapitalistiskt samhälle, ett samhälle där allting är varor, där produktionens enda drivkraft är mesta möjliga vinst och där rikedomarna innehas och kontrolleras av ett litet fåtal. Liksom när det gäller de andra frågorna måste något ge vika; antingen kraven på öppna gränser, mat åt alla, en bra offentlig service och så vidare eller kapitalismen.

För oss är det valet självklart: vi väljer människovärdet före kapitalismen.

1. Invandring och utvandring

DEM HAR RÄTT ATT FLYTTA? Vem bestämmer egentligen över var folk får bo och vart människor får flytta?

Medeltidens livegna var bundna till jorden, de lydde under sina herrar och fick inte flytta.

Statarna, de kontraktsbundna jordbruksarbetarna i Sverige, levde ända in på 1930-talet under liknande villkor.

I Ryssland före 1917 års revolution var medborgarna tvungna att ha inrikespass och fick inte lov att röra sig fritt inom landets gränser, något som återinfördes under Stalins välde.

Detta var också ett krav för att få resa i Sverige fram till 1860.

Ingen skulle väl idag komma på tanken att förbjuda någon att flytta från Stockholm till Göteborg. Tanken på poliskontroller på norrlandstågen för att hindra människor att flytta från arbetslöshet i Norrland till Mälardalen skulle

uppfattas som science fiction. Sedan länge är det också en självklarhet att man kan flytta från Sverige till Norge utan några särskilda tillstånd.

Men för den som är född i Bogotá, Konya eller Teheran är det idag självklart att vid den svenska gränsen mötas av passkontrollanter, polis och andra statliga organ vars uppgift är att hindra människor från att komma in i landet. För att få lov att stanna måste man i så fall uppvisa särskilda skäl. Så har det inte alltid varit. Mellan 1860 och 1917 kunde vem som helst flytta till Sverige. Det fanns inte ens något krav att ha pass för att passera gränsen.

UNDER LÅNG TID VAR Sverige ett utvandrarland. Ett litet, fattigt land i utkanten av den industrialiserade världen. Mellan mitten av 1800-talet och 1930 utvandrade ungefär 1,3 miljoner människor från Sverige till främst USA men också till Kanada, Australien och Sydamerika.

En utflyttning av denna omfattning idag skulle det skapa en katastrofal situation i samhället. Industriproduktionen skulle lamslås, vård och omsorg likaså, ingen skulle kunna betala de gamlas pensioner. Importen skulle rasa med ytterligare minskad produktion som följd.

UTVANDRINGEN FRÅN SVERIGE var en flykt bort från svält och umbäranden och ett sökande efter ett bättre liv, det som idag lite nedsättande kallas "ekonomiska flyktingar". Men det fanns också människor som sökte sig bort från religiös intolerans och politiskt förtryck. De mer välkända, som de frireligiösa i Vilhelm Mobergs "Utvandrarna", och de mer okända som de åtskilliga fackligt aktiva som svartlistades efter storstrejken 1909. Knappast någon av dessa grupper skulle idag anses ha tillräckligt starka skäl för att få asyl i Sverige.

Idag tas det ofta som självklart att alla människor vill komma till Sverige om de bara fick. Tanken att folk från Sverige skulle tvingas flytta till andra länder finns sällan. Förhoppningsvis är det heller inget som kommer att hända men det kan vara nyttigt att läsa rapporten "Imagining the Unthinkable ("Att föreställa sig det otänkbara") om möjliga resultat av växthuseffekten som USA:s försvarsdepartement lade fram hösten 2003. I ett scenario där klimatet hastigt ändras på grund av att Golfströmmen upphör 2010, uppstår mängder av problem i världen. Som ett av de europeiska problemen beskriver rapporten flyktingströmmarna från – det nu arktiska – Skandinavien som söker sig söderut till varmare breddgrader. Kanske just till länder dit den svenska staten idag utvisar flyktingar ...

2. Svensk invandringspolitik

SVENSK INVANDRINGSPOLITIK har under efterkrigstiden styrts av företagets behov av arbetskraft. Strax efter andra världskriget skrek industrin efter arbetskraft och yrkesarbetare från krigshärjade länder som Italien rekryterades till Sverige. När viseringstvånget till en rad europeiska länder

slopades 1955 blev det möjligt att komma som turist och söka jobb och landet fick i praktiken en fri invandring. Under 60-talet och början av 70-talet värvades folk från till exempel Finland och Jugoslavien till jobb dit det blev allt svårare att rekrytera svenskar. Detta var en uttalad strategi som stat, fackföreningar och arbetsgivare var eniga om.

Att människor som flyttat till Sverige rekryterades för att göra de jobb som de infödda skulle kunna slippa, var en viktig del av efterkrigstidens välfärdspolitik. Genom att importera arbetskraft till de nödvändiga jobben inom industri, vård och omsorg, kunde en del av de infödda klättra något steg uppåt på samhällsstegen och slippa ifrån de tyngsta jobben. Den svällande administrationen inom företag och offentlig förvaltning, den nya medelklassen, befolkades av infödda svenskar medan utlandsfödda ersatte dem på verkstädernas löpande band och vid skurhinkar i kontor och trapphus. De invandrade hamnade längst ner i det svenska klassamhället. Redan från början byggdes alltså segregeringen medvetet in i den svenska invandringspolitiken.

1967 steg arbetslösheten något och invandringsreglerna ändrades. Bara de som hade ett erbjudande om jobb kunde komma hit och de prövades dessutom mot "arbetsmarknadens behov". I praktiken satt representanter för staten, industrin och fackföreningarna och beslutade vem som fick komma till Sverige.

Från 1972 upphörde därför nästan all arbetskraftsinvandring från länder utanför Norden. Dock fanns fortfarande den fria arbetsmarknaden i Norden kvar, vilket ledde till att 100 000 människor från övriga nordiska länder flyttade till Sverige mellan 1968 och 1970. Detta var den största invandringsvåg Sverige haft.

De enda som släpps in idag är de vars asylskäl godkänns av staten och nära anhöriga till människor som redan bor i landet. Flykt undan outhärdlig fattigdom är inte ett skäl

att låta människor slå sig ner här och arbeta är, enligt regeringens politik idag.

SKYDDSBEHOV

FN'S GÉNÈVEKONVENTION slår fast att alla människor har rätt att söka asyl och få sina skyddsbehov prövade. Svensk utlänningslag reglerar vilka personer som kan få uppehållstillstånd i Sverige.

Asylprocessen och rättsäkerheten

I dag är det en myndighet (migrationsverket) och inte en domstol som fattar beslut om en person ska beviljas uppehållstillstånd eller ej. Migrationsverket både utreder och prövar fallet/fattar beslut. Den sökandes ombud tillsätts av beslutande och utredande myndighet. Först prövas om det är just i Sverige du bör söka asyl. Sedan prövas den sökandes trovärdighet och asylskälens tyngd. Trovärdigheten är en vanlig anledning till att människor blir avvisade. Trovärdigheten kan gälla resvägen, vilket land man kommer ifrån eller ens berättelse om vad man varit med om och vad man fruktar. Det problematiska är att om myndigheten betvivlar trovärdigheten angående en enskild uppgift så kan hela den asylsökandes historia avfärdas som otrovärdig.

I ASYLPROCESSEN LIGGER bevisbördan hos den sökande, trots att den börden i andra rättsprocesser ligger på myndigheten. I asylprocessen misstänkliggör myndighetens metoder den sökande från början. Som bevis används referenser från bristfälliga ambassadrappporter och ibland andra hemligstämplade dokument mot den sökande.

Överklagan av migrationsverkets beslut kan göras till Utlänningsnämnden (UN). Om din överklagan anses vara uppenbart ogrundad får du inte ens stanna för väntan på besked från UN. När Utlänningsnämnden fattar beslut är det oftast av en ensam jurist. I nämnden sitter också

politiskt tillsatta lekmän. Inför ett beslut i nämnd drar en tjänsteman ärendet, nämndsledamöter läser bara in sig på handlingarna om de vill. En person som får avslag även i utlänningsnämnden kan som sista utväg göra en ny ansökan. För att få lov att göra ny ansökan måste nya skäl för asyl läggas fram. Regeringsproposition 2003/04:59 föreslog att möjligheten till ny ansökan skulle tas bort. Beslut angående propositionen sköts upp under drygt ett halvår, men i hösten 2004 avtog riksdagen detta förslag och möjligheten till ny ansökan finns ännu kvar. Möjligheten till ny ansökan är en viktig säkerhetsventil för asylsökande i en i övrigt rättsosäker asylprocess.

Bristen på rättssäkerhet i dagens asylprocess är stor. 2001 fattade riksdagen beslut om en genomgripande reform för asylprocessen. Reformen innebar att Utlänningsnämnden ska läggas ner och ersättas med domstolsprövning i läns- och kammarrätt. Under flera år har reformen inte genomförts trots beslutet. Nu har dock beslut fattats om att omläggningen av asylprocessen ska ske vid årsskiftet 2005/2006. Detta är förhoppningsvis ett steg mot ökad rättssäkerhet. Det är en tydlig politisk markering mot att den "gamla" asylprocessen har allvarliga brister. Omläggningen kommer att innebära att förvaltningsdomstolarna kommer att börja sitt arbete med en lång kö av väntande asylärenden. I samband med denna omläggning bör allmän amnesti ges eftersom den tidigare processen förklarats illegitim, och eftersom dessa människor annars kommer att drabbas av de administrativa problemen med långa köer.

VISUMTVÅNG

VISUMKRAVEN HAR hårdnat, under 90-talet har visum införts på ytterligare 130 länder. Visumtvånget hindrar människor från att fly och från att få sina asylskäl prövade. För att kunna ansöka om visum måste man ha ett pass och

man måste kunna ta sig till en ambassad. Personer kan inte söka asyl på en ambassad, asyl kan man endast söka när man befinner sig i Sverige. Visum beviljas dock ej till människor som befaras söka asyl. Visumtvång är alltså ett effektivt sätt att hindra personer från att komma till Sverige och söka asyl. Tar en person sig ändå till Sverige så har vederbörande gjort det "illegalt" och beskylls då för att ha "fuskat", personen anses vara "illegal". Skulle en person, mot förmodan, lyckats ta sig hit legalt är det för myndigheterna ett bevis på att vederbörande inte behöver skydd. Detta är alltså ett moment 22, människor kommer inte fram för att få sin ansökan prövad enligt skyddslagen.

FÖRVAR

EN FLYKTING KAN TAS i förvar för att identiteten inte kan fastställas, för att en utredning av identitet eller annat pågår och det finns risk för att flyktingen ska hålla sig undan verkställighet eller inte medverka till utredningen. Först beslutas om förvar i två veckor. Sedan kan det förlängas två månader i taget på obegränsad tid. Det finns ingen övre gräns för hur länge en person kan hållas i förvar. Barn under 18 år kan hållas i förvar 2 x 72 tim.

Det finns även metoden uppsikt där den asylsökande måste anmäla sig med jämna mellanrum. Dessa åtgärder är oacceptabla. De asylsökande utövar sin lagliga rättighet men behandlas som kriminella. Stäng förvaren genast!!!

FLYKTINGSMUGGLARE

FLYKTINGSMUGGLARE BETRAKTAS ofta som hänsynslösa, pengagiriga människor som inte har någon respekt för liv eller död. När flyktingpolitik diskuteras talar politiker ofta om att de ska ta hårdare tag mot flyktingsmugglarna. Visst finns det mycket pengar i denna bransch och visst är det fruktansvärt att vissa tjänar pengar på andra människors

olycka, och dessutom äventyrar människors liv. Men samtidigt är det Europas flyktinglagar och flyktingpolitik som tvingar människor i händerna på flyktingsmugglare.

Att nekans skydd

Människor med skyddsbehov har enligt lag rätt att få stanna medan människor som söker av humanitära skäl får enligt lagen ges uppehållstillstånd. De flesta uppehållstillstånd som beviljas idag är på grund av humanitära skäl och en allt mindre andel av skyddsbehov. Humanitära skäl innebär att den sökande mår psyksikt eller fysiskt så dåligt att vederbörande inte kan avvisas. Detta beror i de allra flesta fall på att asylsökande psykiskt bryts ner av att vänta på besked om uppehållstillstånd, kanske tvingas man leva gömd osv. För att en person ska få stanna p.g.a. psykiska orsaker krävs en allvarlig psykisk störning, det räcker alltså inte att man mår så dåligt vid hotet om avvisning att man försöker ta livet av sig. Bedömningen av humanitära skäl har hårdnat de senaste åren. T ex bedömde man för några år sedan att barn som varit i Sverige mer än två år fått så mycket anknytning att det var inhumant att avvisa dem. Idag finns exempel på barn som avvisas även om de bott i Sverige i fem år.

För vissa länder kan under en tidsperiod prejudikat skapas genom tidigare beslut, och därmed beviljas alla sökande från detta land får alla uppehållstillstånd. Det finns också kvotflyktingar, ett visst antal personer från särskilda områden som vi genom FN förbundit oss att ta emot.

Det finns en paragraf som säger att uppehållstillstånd ska kunna ges vid förföljelse pga kön och sexuell läggning. Det har visat sig att den lagen används mycket lite. Från det att denna paragraf infördes 1997 till okt 2001 hade 54 personer fått uppehållstillstånd genom denna paragraf. Det finns exempel på kvinnor som utsatts för sexuella övergrepp och

nu hotas till livet för att de brutit mot sociala normer och som inte får skydd i Sverige. Det händer ytterst sällan att människor får uppehållstillstånd pga av våldtäkt. Våldtäkt är svårt att bevisa att den hänt och ännu svårare att bevisa att den kommer att hända igen. I avslagen hänvisas ofta till att våldtäkt faktiskt är förbjudet i hemlandet.

BARNETS BÄSTA SKA beaktas även när det handlar om asyl-lagstiftning, men ofta i avslagsmotiveringar hävdar man att Sveriges intresse av att behålla en reglerad invandring väger tyngre än barnets intresse av att få stanna i Sverige. Barn som lever "gömda", dvs håller sig undan verkställighet av avvisningsbeslut har inte rätt till skolgång. Detta skiljer Sverige från de flesta andra EU-länder, där även dessa barn har rätt att gå i skolan.

Migrationsverket hävdar ofta att en anledning till att människor gömmer sig är att de asylsökande inte förstår avvisningsbeslutet. Men problemet är det motsatta, det är Migrationsverket som inte förstår de asylsökandes situation.

Effekterna av den flyktingpolitik som Sveriges regering för innebär att under 2004 var det mindre än 10% av asylansökningarna som ledde till uppehållstillstånd. Detta ska jämföras med 40% år 2000 och 20% år 2002. Detta är en snabb och mycket drastisk minskning. Här kan det också vara värt att påminna om att av alla världens flyktingar så är det endast 4 % som kommer till Europa.

LAGAR FÖR FLYKTINGAR

DET ÄR BROTTSLIGT ATT befinna sig i landet utan att söka asyl och efter att avvisningsbeslut vunnit laga kraft. När en flykting får beslut om att hon/han inte får uppehållstillstånd och måste lämna landet kallas det avvisningsbeslut. Om en person måste lämna landet pga av personen begått

ett brott kallas det för utvisning. De allra flesta människor som tvingas lämna landet avvisas.

Det är inte brottsligt att söka asyl, tvärt om är det en rättighet. Det är inte heller olagligt att hjälpa någon som fått avvisningsbeslut att stanna kvar i Sverige (det som kallas att "gömma sig"). Det är viktigt att komma ihåg att det är de människorna själva som "väljer" att stanna och ofta är det kanske inte ens ett eget val, man har helt enkelt ingen annan utväg. Det är däremot alltid olagligt att hjälpa någon in i Sverige olagligt, även om man gör det gratis.

TORTYR

SVERIGE HÖR TILL de länder som prickats flest gånger av FN's tortyrkommité. Kommittén prickar länder som avvisar människor som av FN bedöms som skyddsbehövande p.g.a. risk för att utsättas för tortyr. Svenska myndigheter kräver att den person som blivit torterad vet hur skador har uppkommit vid tortyren trots att personen varit medvetlös. Vid bedömning av skyddsbehov tar myndigheterna inte hänsyn till att många mentalt uthärdar genom att i efterhand förtränga det som inträffat. Enligt lagen så har du inte behov av skydd bara för att du blivit torterad, utan du måste kunna bevisa att det föreligger en risk för att du ska bli torterad igen.

FLYKTINGSITUATIONEN I EU

DE EUROPEISKA LÄNDERNA behandlar flyktingarna olika. I Sverige får de flesta, av de personer som slutligen får stanna, permanent uppehållstillstånd. Myndigheterna anstränger sig för att avvisningsbeslutet verkställs. I Tyskland finns en stor grupp flyktingar/invandrare som kallas för "tolererade", de får befinna sig i landet och arbeta, men kan när som helst avvisas. I Frankrike och Nederländerna finns många människor som inte har några uppehållstillstånd.

De har fått avslag på sina ansökningar, men ingen aktiv deportation sker. Spanien och Italien har en låg gränsbevakning och människor som tar sig in i landet kan leva där utan några papper, men de har då inte heller några rättigheter. Alla dessa människor som lever i EU under former som kallas illegala utgör en stor billig arbetskraftsreserv för den europeiska ekonomin. Det är alltså inte ekonomiska orsaker, brist på pengar inom EU, som ligger bakom regleringen av invandringen. Reglering av invandring är ett sätt att utöva kontroll över människor. I Sverige idag uppskattar asylrättsrörelsen att 10 000 – 30 000 personer lever dokumentlösa i Sverige, vilket helt utanför samhällets skyddsnät och därmed också rättslösa.

Eurodac är ett register med fingeravtryck. Det är ännu inte en färdig EU-regel, men finns redan som praxis. Sverige tar fingeravtryck på alla asylsökande över 14 år. Detta ska hindra människor som fått avslag på sin ansökan från att

söka asyl igen.

Dublinkonventionen omfattar de flesta länder inom EU. Enligt denna får personer endast söka asyl i ett land. Har asylansökan avslagits i ett EU-land, behöver inget annat land behandla ansökan. Dublinkonventionen säger att man ska söka i det första land man kommer till. Uppehåller man sig i ett land under resan kan man tvingas söka i det landet. Resvägen blir alltså avgörande för människors möjlighet till uppehållstillstånd.

Asyllagstiftningen i EU hindrar asylsökande från att ta sig hit lagligt och i enlighet med sina rättigheter. På det sättet skapas en bild av alla flyktingar och i förlängningen alla invandrare som illegala. Fattiga har i alla tider kriminaliserats. Man skapar också en marknad för flyktingsmuggling. De strängare flyktinglagarna som i många sammanhang motiveras med att de ska hindra främlingsfientlighet skapar i stället mera främlingsfientlighet. Ett exempel på detta är att flyktingfrågor behandlas av samma instanser som de som behandlar frågor om narkotikasmuggling och annan brottslighet. Ännu ett exempel är att alla människor, som söker asyl och sedan avvisas, registreras i Schengen Information System. Dessa personer har inte begått något brott, endast använt sig av sin rättighet, ändå registreras de.

ARBETSGIVARNA

ARBETSGIVARNA VILL ha en ökad arbetskraftsinvandring och de allra mest fundamentalistiska nyliberalerna vill ha fri invandring. De anser att det råder brist på eller kommer att råda brist på arbetskraft. Detta låter säkert märkligt i öronen på den dryga halvmiljon som är arbetslösa, i AMS-åtgärder eller undersysselsatta i dagens Sverige. Men för liberalerna handlar den nya arbetskraftsinvandringen inte om att det skulle vara svårt att få folk att jobba, utan om att öka konkurrensen mellan de som söker jobben, och

därmed stärka sin egen maktposition.

När arbetsgivarna idag talar om behovet av att tillåta större invandring av arbetskraft är det inte av omtanke om människor på flykt eller för att skapa välstånd. Deras intresse är att få en tillräckligt stor arbetslöshet för att kunna pressa ner lönerna, urholka rättigheterna och försämra arbetsvillkoren för de arbetande.

Det finns till och med ett begrepp för detta i den etablerade borgerliga nationalekonomin,

jämviktsarbetslösheten (den lägsta arbetslöshetsnivå som de anser möjligt utan att löner och priser ökar).

FACKLEDNINGARNAS LINJE

DE FACKLIGA ledningarnas linje är en reglerad invandring. Argumentet är att fri invandring skulle leda till ett så stort överskott på arbetskraft att arbetsgivarna skulle kunna sänka löner och försämra arbetsvillkor kraftigt. Arbetskraftsinvandring skall vara reglerad vilket i praktiken innebär att den nästan inte existerar.

Har då LO-ledningens hållning varit bra för dess medlemmar?

Under de år då invandringen var som störst var också de svenska arbetarnas reallönetillväxt som högst. Det kan naturligtvis förklaras med att det var med senare års ökande arbetslöshet som både reallöner och invandring minskade. Poängen är att invandring i sig inte skapar arbetslöshet och lägre löner. Tvärt om möjliggjorde invandringen under 60- och 70-talen ett välstånd som annars varit omöjligt.

Reallönen minskade runt 1980 och i början av 90-talet – samtidigt som vinsterna ökade. Det berodde på att svenska arbetsgivare lyckades komma överens med ledningen för de svenska fackföreningarna om för arbetsgivarna fördelaktiga avtal. Orsaken till att arbetsgivarna klarade detta var eftergivna fackföreningsledningar och

inte arbetskraftsinvandringen.

3. Rasism och nationalstater

FRÄMLINGSFIENTLIGHET HAR förekommit länge och i många samhällen. Förföljelser av judar finns till exempel dokumenterade i Europa sedan medeltiden. Men uppfattningen att mänskligheten är uppdelad i "raser" där vissa är överlägsna andra var något som växte fram med den europeiska kolonialismen under sjutton och artonhundratalet. De europeiska erövrarna tjänade bra på sina våldsamma rövartåg runt om i världen. Men de behövde förklara för andra och för sig själva vad som gav dem ideologisk och moralisk rätt att behandla folken i kolonierna som de gjorde. Rasismen kunde ge denna förevändning. Förslavandet eller till och med utrotandet av andra folk kunde rättfärdigas med att den vite europeiska mannen var överlägsen och att måste hjälpa de "efterblivna infödingarna" att bli civiliserade. Även om detta drevs till sin mest extrema spets i det nazistiska folkmordet under 40-talet var det inte nazisterna som uppfann vare sig koncentrationslägren eller folkmordet. Kolonialmakter som Belgien, England, Holland och Frankrike hade redan övat utövat folkmord under lång tid.

ETT RASISTISKT SAMHÄLLE

ÄR DÅ SVERIGE ett rasistiskt samhälle? Ja, på många sätt. Hur du ser ut och vilket namn du har påverkar dina möjligheter att få ett jobb, det påverkar hur myndigheter, fastighetsägare och rättsväsende ser på dig. Men det är inte så att just de personer som har stora fötter eller ett nordamerikanskt efternamn diskrimineras, utan det rör

sig om människor med rötter i vissa geografiska områden. Genom att den dominerande ideologin i samhället lär oss att förknippa dessa områden med en kultur som är "bakåtsträvande", "omodern" och "ociviliserad" så rättfärdigas diskriminering av människor därifrån. Tidigare i historien använde sig rasismen av biologiska raser för att förtrycka och diskriminera människor. Idag bygger rasismen till stor del på diskriminering utifrån att man hävdar skillnader i olika kulturer, "kulturrasism".

När personer med t ex arabiska efternamn idag diskrimineras i sina försök att skaffa jobb är detta utslag av en rasistisk struktur som präglar hela samhället. Alla de människor som på grund av Sveriges och EU:s flyktingpolitik dessutom lever "illegalt" har inga som helst fri- eller rättigheter utan betraktas juridiskt som brottslingar. Deras mycket lågt betalda arbete är viktigt för den kapitalistiska ekonomin. Så länge länder i västvärlden väljer att förfölja dem, deportera dem och ignorera deras behov bedriver dessa regeringar en rasistisk politik.

Kampen mot rasism handlar alltså om kampen för alla människors lika rättigheter. Kampen handlar om att vi vägrar leva i ett samhälle som delar in oss människor i olika skikt.

VEM ÄR "INVANDRARE"?

"INVANDRARE" ÄR ETT ord som började användas allmänt på 60-talet i samband med den stora arbetskraftsinvandringen. Då kunde det verka självklart vad man menade: de som flyttade in till Sverige från andra länder. Men vem är "invandrare" idag? Är det utländska medborgare? Är det den

som flyttat till Sverige? Bestäms det av vilket ens modersmål är? Skall den som har en eller två föräldrar som är födda utomlands kallas för "andra generationens" invandrare. Majoriteten av de människor som idag kallas invandrare slutade för länge sen att vandra in. De är bofasta i Sverige och har inga som helst planer på att utvandra härifrån. Begreppet "invandrare" är därför problematiskt.

"Invandrare" är inte heller en grupp med samma bakgrund, klass, historia och traditioner. Numera används begreppet slentrianmässigt fast det finns olika definitioner. När det gäller de "typiska" invandrarna, de som fötts i ett annat land och flyttat till Sverige kan det tyckas enkelt. Men då får vi en grupp som både innehåller kurdiska flyktingar, amerikanska gästforskare och drottning Silvia.

Vad ordet betyder beror alldeles på vem som använder begreppet: det finns juridiska, statistiska, journalistiska och sociologiska definitioner.

Det går inte att göra en tydlig avgränsning mellan "svenskar" och "invandrare" – och vad skulle en sådan avgränsning vara bra för? Begreppet "invandrare" är alltså egentligen inte särskilt användbart. Sociologen Seroj Ghazarian brukar använda sig av de lite lättsamma men användbara tre kategorierna: invandrarbakgrund, invandrare "light" och invandrare "original". Till invandrare "light" för han de "oproblematiske" och "fina" invandrarna, alltifrån drottning Silvia och forskare från USA till arbetare från Danmark eller Norge. Debatten om "invandrare" handlar för det mesta om invandrare "original", människor som kommer från länder vi uppfattar som fattiga. Många av dessa människor har inte blont hår och blåa ögon och deras modersmål är inte något språk som har hög status i det svenska samhället. Och framför allt, dessa människor är ofta fattiga i Sverige.

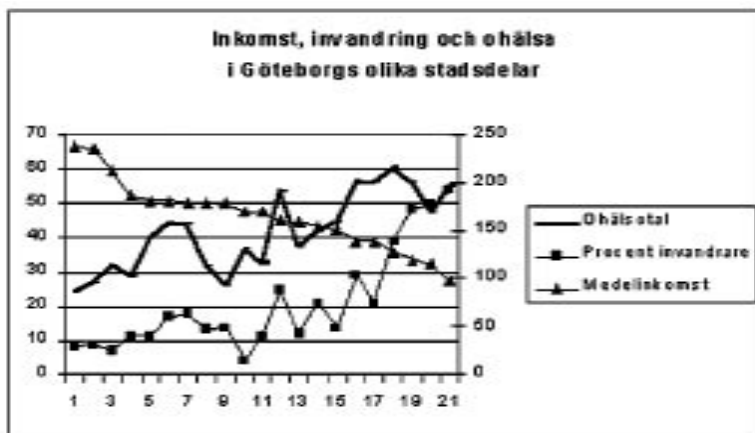
MEN DEN BESKRIVNINGEN stämmer inte bara överens på

människor som "vandrat in". Liknande diskussioner fanns på 30-talet kring resandefolket ("tattarproblemet"), en folkgrupp som inte i någon vettig mening var (eller är) "invandrare", utan framför allt skilde sig från majoriteten genom att de under lång tid varit diskriminerade på oklara grunder.

När svenska politiker uttalar sig i medierna om "invandrarna" verkar de dock inte ha några problem med att avgöra vilka grupper de talar om. Och det är sällan frågan om normmän eller drottning Silvia.

NATIONALSTATEN

INVANDRARFIENTLIGA och rasistiska grupper använder gärna slagordet "Sverige åt svenskarna". Men att världen är uppdelad i nationer är inget av naturen givet. Nationen är en borgerlig konstruktion som växt fram tillsammans med kapitalismen. Vi socialister anser att arbetande, arbetslösa,

låginkomsttagare och fattiga människor har mer gemensamt med arbetare, arbetslösa, låginkomsttagare och fattiga över hela världen än med kapitalisterna och borgarna i det land de

bor. Det är inte detsamma som att förneka skillnader mellan människor i olika länder, regioner eller kulturer, det innebär bara att vi tycker att skillnader i nationalitet, religion eller hudfärg aldrig får överskugga den grundläggande konflikt som finns mellan arbetarklassen och kapitalisterna.

I Sverige har arbetarrörelsen och fackföreningsrörelsen varit en viktig faktor i nationsbygget, bygget av det som kallas folkhemmet. Arbetarrörelsen, fackföreningsrörelsen, det socialdemokratiska partiet och staten är sammanlänkade i vår historia och för dem har bygget av välfärdsstaten varit ett nationellt projekt. Det har historiskt byggts in uteslutningsmekanismer mot dem som inte anses tillhöra nationen. Fackföreningarnas och socialdemokratins kamp har haft den vita, manliga arbetarklassen i fokus och har delvis förbisett andra förtrycksstrukturer så som rasistiskt förtryck och kvinnoförtryck. Detta har försvagat arbetarrörelsen. Detta hänger också samman med att det i de svenska fackföreningarna finns ett stort avstånd mellan medlemmarna och ledningen, där ledningen är mer lojal med arbetsgivarna och kapitalet än med medlemmarna och klassen.

NATIONALISMEN ÄR en borgerlig politisk ideologi som säger att de som tillhör samma nation eller folk har samma intressen. Intressen som måste hävdas på bekostnad av andra nationer och folk. I namn av nationen har de styrande i olika länder alltför ofta lyckats hetsa arbetande människor i krig mot varandra medan de olika nationernas överklasser gjort goda affärer. Den nationalistiska ideologin försöker dölja de verkliga motsättningarna som finns i alla nationer och samhällen, klassmotsättningarna mellan dem som äger kapital och företag och dem som lever av att sälja sin arbetskraft. Socialismen däremot är internationalistisk, den menar att arbetande människor har gemensamma

intressen, mot sina förtryckare över alla nationsgränser. Detta är en verklig intressegemenskap och inte en fråga om tycke och smak.

Eftersom nationen som politisk och ekonomisk enhet är en konstruktion så måste bilden av ett folk, ett land, en gemenskap, en identitet ständigt underhållas för att fortleva. Vi tror inte på att dela upp människor enligt detta system. Alla människor måste ha rätt att bo och leva där de vill, med samma rättigheter, oavsett ursprung.

4. Arbetarklassen

DE MÄNNISKOR som tvingas sälja sin arbetskraft för att försörja sig, och som inte har något större inflytande över sin arbetssituation, kallar vi för arbetarklass i bred bemärkelse.

Arbetarklassen har aldrig varit den enhetliga, sammansvetsade grupp som den ibland utmålas som. Den enade och enhetliga klassen som slåss för sina oomtvistliga klassintressen och taktfast marscherar mot socialismen är mer en propagandabild från konstverken i Folkets Hus. En klass med ett självklart gemensamt förflutet, samtid och framtid har aldrig funnits. Den har alltid varit brokig och bestått av olika grupper: Nyinflyttade från landet till storstaden, arbetare vid bruken med sina sekelgamla traditioner, de kontraktsanställda statarna med sin otrygga tillvaro på gårdarna, anhängare av frikyrkliga samfund, nykterister, yrkesarbetare och grovarbetare. För att inte tala om skillnaden mellan män och kvinnor. Arbetarklassen har alltid bestått av olika grupper med olika historia, traditioner och delvis olika intressen.

Arbetarklassens förmåga att flytta fram sina positioner, att ta delar av makten eller hela makten ifrån kapitalisterna

för att i grunden förändra och förbättra levnadsvillkoren för majoriteten av alla människor, beror till stor del på om den kan överbrygga dessa motsättningar. Inte genom att avskaffa eller undertrycka motsättningar och skillnader, det skulle bara skapa nya motsättningar, utan genom att enas om det som man har gemensamt. Oavsett alla andra olikheter i bakgrund, inställning, tycke och smak har arbetande människor, arbetslösa, låginkomsttagare objektiva, verkliga intressen gemensamt.

DISKRIMINERING

IDAG HAR arbetarklassen i Sverige sina rötter i många länder men delar ändå samma verklighet här och nu. Bortsett från en viktig aspekt: I stort sett vilket område man än tittar på har de flesta invandrare det sämre än genomsnittet. Bara några exempel:

Ur rapporten "Ett förlorat 1990-tal" (Integrationsverkets rapportserie 2002:06) kan man till exempel sätta följande siffror om hur olika grupper drabbas av arbetslöshet:

H Hälften av de sent invandrade stod utanför arbetsmarknaden 1993 jämfört med en femtedel av de inrikes födda.

H Invandrare från Europa, med undantag av kvinnor som invandrade tidigt, klarade sig bättre under perioden än vad invandrare från utomeuropeiska länder gjorde.

H Den sent invandrade gruppen med forskarutbildning drabbades lika hårt av arbetslöshet som de inrikes födda med endast grundskoleutbildning.

H Sent invandrade blev i högre utsträckning arbetslösa än inrikes födda trots tre års anställningstid på samma företag jämfört med endast ett års anställningstid bland de inrikes födda.

ELLER DET TYDLIGA sambandet mellan inkomst, hälsa och att vara invandrare som framgår i nedanstående diagram där man jämför olika stadsdelar i Göteborg:

I diagrammet över ohälsotal och andel invandrare i Göteborgs 21 stadsdelar syns det tydligt: ju större andel invandrare desto sämre hälsa. Lika tydligt är det omvända sambandet mellan inkomst och ohälsa.

En rad orsaker gör dock att just det faktum att man är invandrare gör att man hamnar längst ner när det gäller inkomst, boende, sysselsättning, hälsa och så vidare. När det i debatten talas om "invandrarproblem" är det egentligen det "svenska" samhällets problem man borde tala om.

Vi anser att det avgörande är de svårigheter som invandrare lever med som i stort sett sammanfaller med de problem arbetare och låginkomsttagare i allmänhet står inför, var de än är födda men som förstärks av den diskriminering man utsätts för som på grund av sin bakgrund.

VAD ÄR INTEGRERING OCH SEGREGERING?

IDAG ÄR INTEGRATION den officiella politiken för alla svenska riksdagspartier, för staten, näringslivet och kapitalisterna. Den integrering de talar om handlar inte om att alla invandrare skall bli likvärdiga och jämställda medborgare i det svenska samhället. Alla som bor i Sverige är nämligen inte likvärdiga och jämställda och har aldrig varit det.

Åtta av tio av de som bor i Sverige har ingen del i hushållens nettoförmögenhet på över 2200 miljarder kronor. I stället är denna del av befolkningen skuldsatta, medan den rikaste tiondelen äger 90 % av förmögenheten. Den rikaste tiondelen äger också 84 % av aktierna på börserna. De viktiga ekonomiska besluten som avgör om arbetsplatser, kommuner eller hela landsändar skall leva eller dö tas av ett litet

antal människor med sina egna intressen för ögonen.

SVERIGE ÄR INTE ett "integrerat", jämlikt samhälle. Det är ett ojämlikt klassamhälle, med eller utan invandrare. Genom den politik som förts de senaste dryga tjugo åren har denna ojämlikhet ökat.

Den "integrering" borgarklassen och deras politiska representanter, i bästa fall förespråkar handlar om att alla, oavsett var man är född, skall bli välanpassade, underordnade lönarbetare i detta klassamhälle. Ett arbete är en viktig förutsättning för att kunna känna gemenskap med andra människor i samhället. Men den integration som syftar till att skapa välanpassade undersåtar är inget vi socialister är för.

NÄR POLITIKERNA lanserar olika typer av "integrationsprojekt" blir det lätt tandlösa arrangemang. Det handlar ofta inte så mycket om att höja invandrades ekonomiska och sociala status, utan mer om att dansa folkdans och äta "spännande" mat. Den typen av projekt är inte tillräckliga för att skapa jämlikhet utan riskerar i stället att framhäva skillnader mellan "det svenska" och "det främmande", och förstärka uppdelningen mellan "vi" och "dom".

Denna typ av "integrationsprojekt" bygger på idén att kultur är något människor har med sig som ett färdigt bagage, ett bagage som inte samspelar med vad man möter i landet man kommer till. Enligt denna idé är det enda som behövs för att rasism och diskriminering ska försvinna att "svenskarna" och "invandrarna" förstår varandra. Vi menar att kultur och identitet är ständigt föränderliga. Samhällets

tekniska förutsättningar och fördelningen av samhällets ekonomiska tillgångar har lika stor betydelse för hur "invandras kultur" förändras som det har för förändringen av "svenskars kultur".

De "integrationsprojekt" som på allvar ökar människors inflytande i samhället och ökar möjligheten till ett arbete kan däremot vara ett bra sätt att påverka och förändra. Självklart är det bra att alla människor är "integrerade" i samhället om man med det menar ett tryggt liv, en fast förankring i arbetslivet, en bostad man trivs med, vänner och bekanta att umgås med och så vidare.

Men att ha makt att definiera vad integration är och ska vara, är inte något som ska vara förbehållet "svenskar".

ETT SAMHÄLLE SOM verkligen är integrerat, det vill säga ett jämlikt samhälle, där människorna är lika mycket värda och har lika mycket att säga till om, där de olikheter som finns mellan oss inte leder till ojämlikhet – det kan aldrig bli verklighet så länge den ekonomiska makten ligger hos ett fåtal kapitalägare. Bara i ett socialistiskt samhälle, där det inte finns möjlighet att suga ut andras arbete och hålla dem nere, finns förutsättningarna för att skapa verklig integration.

Det betyder inte att kampen mot diskriminering kan skjutas upp till ett framtida samhälle och inte heller att problemen kommer att lösa sig automatiskt efter en ekonomisk omvälvning. Vi socialister är mot alla former av diskriminering och segregering, i dagens kapitalistiska värld som i morgondagens socialistiska. Att delar av arbetarklassen lever under märkbart sämre villkor än de flesta andra är illa nog, men är också något som missgynnar arbetarklassen i dess helhet.

En ökad uppdelning av arbetarklassen, där språkliga, reli-

giösa, eller andra skillnader tillmäts en allt större betydelse, försvårar varje försök att enas på klassmässiga grunder.

SOCIAL INTEGRATION – KLASSENHET

OM GRUPPER I samhället lever ett liv där de i praktiken står utanför de rättigheter arbetarklassen har tillkämpat sig är det naturligtvis ett stort problem. Men det är också ett hot mot dessa rättigheter för alla arbetare. Splittringen ökar och det blir lättare för arbetsgivaren att spela ut grupper mot varandra. Den integration som arbetarklassen behöver är en social integration, där arbetare, arbetslösa, unga och gamla som delar villkor engagerar sig gemensamt för sina intressen.

Ett av de största hindren för detta är arbetarrörelsens tillstånd i dagens Sverige. Sedan årtionden är de fackföreningar som organiserar den stora majoriteten av de arbetande toppstyrda och kraftigt byråkratiserade. De fackliga ledarna har inga intressen av att medlemmarna skall ha makten, vare sig i samhället eller i de fackliga organisationerna och utmanar varken klassförtrycket eller rasismen i samhället. En social integration kan därför inte åstadkommas uppifrån utan måste växa fram genom ett gräsrotsarbete i fackföreningar, bostadsområden, skolor och överallt där det går att organisera arbetande människor för sina gemensamma intressen. Arbetarklassen behöver bygga upp mängder av sociala nätverk och organisationer för att uppnå större sammanhållning för att kunna förändra och förbättra sina levnadsvillkor. Detta ger oss möjlighet att ta tillbaka det politiska initiativet.

GLOBALISERING OCH MIGRATION

VI LEVER I ett kapitalistiskt system, styrt av företagens jakt efter ständigt nya marknader och vinster. De senaste 10–20 åren har kapitalisterna blivit mer mäktiga än på länge och

politiken i hela världen har formats efter deras intressen. Nyliberalismen är kapitalisternas viktigaste verktyg idag. Det nyliberala konceptet tvingas på länder över hela värl-

den och rika länder – grupperade kring USA, Japan och EU – utgör maktcentra i den processen. I sin intensifierade jakt efter råvaror och marknader använder de sig av ekonomisk utpressning. Räcker inte det drar sig dessa kapitalistiska makter inte för att använda sig av plundring och krig som driver människor på flykt. Irakkriget är ett exempel på hur USA försöker få kontroll över oljan. Som en bieffekt av svält och oroligheter blir arbetare över hela jorden tillgängliga för dessa rika maktcentra, och desperata immigranter blir den exploaterade och utsatta arbetskraft som bygger upp de rika ländernas ekonomier inifrån.

Migration betyder att människor flyttar. Anledningen kan vara krig och förtryck, men ofta handlar det också om att undkomma fattigdom, svält och nöd. Det är viktigt att se migration, processerna bakom det och rasismen som en helhet. De senaste femton åren har vi sett en ökning av exportproduktion i tredje världen, både när det gäller tillverkningsindustri och jordbruk. Samtidigt har migrationen från tredje världen till Europa och USA ökat. Den produktion som inte går att flytta till låglöneländer, som tjänster, utförs av billig invandrad arbetskraft i den rika världen.

MIGRATION HAR BLIVIT ett globalt arbetskraftssystem. Det globaliserade kapitalet har skapat en internationell tjänsteklass, kvinnor från fattiga förhållanden som arbetar som hemhjälp i andra delar av världen. De är en förutsättningen för att de rika länderna ska kunna återskapa en könsmässig arbetsdelning som liknar den som funnits innan kvinnor i de rika länderna kom ut på arbetsmarknaden. Syftet är att befria staten från ansvaret att finansiera en offentlig sektor där vård och omsorg tillhandahålls av hyfsat avlönad personal. Det är nödvändigt för kapitalismen att dessa människor inte har samma rättigheter i det nya landet som de övriga medborgarna, eftersom deras "illegala" status

gör dem medgörliga. Exporten av billig arbetskraft från fattiga till rika länder blir en del av den internationella skuldpolitiken. De fattiga länderna behöver få in valuta i landet och får detta genom de pengar som personer som arbetar utomlands skickar hem.

Polariseringen i samhället har skapat en grupp rika som vill ha och har råd med tjänstefolk. Dessa personer vill ha individuella lösningar på allt, de handlar inte på stormarknad utan i små boutiques, de vill ha handgjorda och inte fabriksstillverkade produkter. Detta skapar behov av en lågt betald underklass som inte jobbar vid löpande band, utan erbjuder den individuella lösningen.

I SVERIGE HAR fortfarande en relativt stark välfärdsstat, därför har denna stora tjänstesektor inte växt fram i samma utsträckning här. Men i många av de serviceyrken som finns är det invandrare som jobbar. Det rör sig om städning, nattöppna butiker och vård. Eftersom diskrimineringen ofta förhindrar invandrare att arbeta med det de har adekvat utbildning för, blir uppdelningen på arbetsmarknaden ännu mer tydliga. Det finns alltså också en internationell arbetsdelning även i Sverige.

Att en person har ett arbete är inte en garanti för att slippa diskriminering och segregering. Även bland de personer som har arbete finns det idag en diskriminering när det gäller vilken typ av arbete man har möjlighet att få. Diskrimineringen gäller även anställningsförhållanden, arbetsvillkor och arbetsmiljö. Personer med utländsk bakgrund har i större utsträckning tillfälliga och osäkra anställningar. Detta leder till försvagade möjligheter att ställa krav när det gäller arbetsmiljö, arbetstider och så vidare.

5. En klassmässig politik för invandring...

SOM SOCIALISTER HAR vi inte olika politik eller moralisk

hållning för människor beroende på vilken sida av olika gränser de är födda. Vi är därför för öppna gränser.

Att vara mot öppna gränser innebär i dagens värld att ta ansvar för att människor kvävs i containrar där de trängts samman av flyktingsmugglare, eller att barn som väntar på sitt asylbesked hinner bli apatiska av stress.

De som svarar på arbetsgivarnas och extremliberalernas krav på fri invandring med motkrav på reglering och begränsning bedrar bara sig själva. Stängda gränser innebär att det skapas ett rättslöst underproletariat av invandrade personer utan uppehålls- eller arbetstillstånd. Människor som inte bara står utanför de fackliga avtalen utan också saknar det mesta av de skyddsnät som alla andra har. Detta

om något är ett hot mot fackföreningens möjligheter att upprätthålla löner och arbetsvillkor.

I USA arbetar sedan länge många miljoner "illegala" invandrare med arbetsgivarnas hot om att ringa myndigheterna hängande över sig.

Även i Europa har detta börjat sprida sig. Uppskattningar säger att omkring tre miljoner invandrare lever utan papper eller rättigheter i Europa idag. I Sverige finns redan tusentals, ja troligen tiotusentals.

TANKEN ATT STÄNGDA gränser skulle kunna göra Sverige eller Europa till en ö av välfärd genom att och hindra löne-
nedpressning är naiv när de stora företagen idag byggt upp
världsomfattande nätverk av underleverantörer och flyttar
sin tillverkning dit lönerna är lägst.

Som socialister tar vi ställning i frågan om invandring och gränser utifrån ett klassmässigt och internationalistiskt perspektiv. Det innebär att vi avvisar tanken på att staten skulle kunna skydda de arbetandes arbetsvillkor och löner genom stängda gränser och mer poliser. Vi är istället för arbetares rätt att bosätta sig var de vill.

I och med EU:s utvidgning österut är numera gränserna i princip öppna för arbetare från länder med betydligt lägre löner och sämre arbetsvillkor än i Sverige. Redan har företag försökt utnyttja detta genom att anställa arbetare från Baltikum till löner som ligger på en bråkdel av svenska avtal. Det är en livsviktig uppgift för svenska fackföreningar att försvara kollektivavtalen mot sådan lönedumpning, även om det kan innebära en tillfällig konflikt även med de arbetare som lockats hit. Rätten att bosätta sig var man vill innefattar inte rätten att sälja sin arbetskraft till vilket pris som helst. Fackföreningarnas historiska roll är att upphäva konkurrensen mellan arbetare. Detta är motsatsen till arbetsgivarnas krav på fri invandring som är till för att öka

konkurrensen mellan arbetande och riva ner det arbetarrörelsen byggt upp.

Mot lönedepressning hjälper inga poliser. Bara organisering av arbetare och politiska åtgärder bereder människor arbete.

DET SVAR ARBETARRÖRELSEN kan ge på att arbetare flyttar mellan länder för att få ett bättre liv är inte att förfölja och skuldbelägga dem som flyr fattigdom och elände utan att organisera dem, oavsett medborgarskap, uppehållstillstånd eller gränser.

...ÄR EN POLITIK FÖR ARBETE.

EN FÖRUTSÄTTNING för att samhället inte skall bli fattigare utan istället rikare av fler människor är dessutom givetvis att folk kan få ett arbete. När det privata näringslivet inte förmår dra in människor i arbete utan skapar arbetslöshet måste samhället organiseras så att människor ges möjlighet att utföra allt det nödvändiga och viktiga arbete som behövs. Det har egentligen inte med invandring att göra; genom att fatta politiska beslut istället för att styras av företagen och deras vinstjakt, styrs av människornas behov, kan ett samhälle skapa full sysselsättning.

I den globala ekonomins tidevarv finns inga taggtrådsomgärdade öar av ordning och reda som kan skydda löner och

arbetsvillkor. Men därmed inte sagt att vi ska kapitulera inför världskapitalets jakt på allt större vinster. Den väg vi kan gå är den som tidigare generationer en gång erövrade rättigheter genom och som också är den väg människor över hela jordklotet går varje dag: organisering.

6. Internationell solidaritet

EN STOR DEL av flyktingströmmarna undan krig och förtryck, liksom flykten undan fattigdom, har sina rötter i den imperialism som behärskar världen. Sedan 500 år har västvärlden erövrat, förslavat, utplundrat och kränkt större delen av världen. Konsekvenserna av historien ser vi än idag samtidigt som utsugningen fortsätter. Idag tar det sig uttryck i ränteutplundring, orättvis handel, villkorat bistånd, krig, ockupation med mera. Sedan många sekler har bilden om västerlandets överlägsenhet varit förhärskande. Europa och västerlandet är symboler för "modernism, civilisation, utveckling". Vi internationalistiska och antirasistiska socialister menar att det kapitalistiska samhället aldrig kan stå som representant för civilisation eller utveckling på människorna och naturens villkor. Den koloniala synen på svarta (det vill säga alla icke-vita) som "ociviliserade vildar" påverkar än idag synen på icke-vita människor. Vithet förknippas med utveckling, civilisation, rikedom, jämställdhet, att vara integrerad i samhället. "Icke-vit" förknippas med kriminalitet, utanförskap, fara, kvinnoförtryck. Denna rasistiska uppdelning av världen, såväl ekonomiskt som i tanken påverkar alla människor idag. Endast genom att uppmärksamma detta kan vi bekämpa dessa strukturer. Våra motståndare är inte bara de människor som är rasister, utan lika mycket ett sätt att tänka som människor

lär sig i den kapitalistiska rasistiska strukturen. Tankar och idéer som också dyker upp i arbetarrörelsen och även måste bekämpas där.

FÖR ATT EN RÄTTVIS världsordning ska kunna skapas krävs rättvisa handelsvillkor, att de korrupta regimer som ofta står i nära förbindelse med de multinationella bolagen störs, att ränteutplundringen stoppas, att de transnationella bolagens makt över världen minskas, att länderna vänder sina ekonomier bort från lyxproduktion för i-världens räkning till nödvändigheter för den egna befolkningen.

Detta är inte gjort i en handvändning. Århundraden av imperialism, utplundring och marknadsanpassad snedutveckling av ekonomierna tar lång tid att rätta till. Så länge världen är orättvis och tillgångarna ojämnt fördelade så kommer det också att finnas människor som tvingas på flykt.

7. Klassenhet mot rasismen

I DAGENS EUROPA finns det en rad politiska strömningar vars budskap till stor del vilar på invandrarfientlighet. Dels högerpopulistiska partier som Dansk Folkeparti, det norska Fremskrittspartiet eller det avsomnade svenska Ny Demokrati. Dels partier som mer eller mindre öppet, har sina rötter i den fascistiska/nazistiska miljön där alltifrån Le Pens Front National i Frankrike till grupper som Sverigedemokraterna eller Nationaldemokraterna .

Det som förenar dem alla är att de ger falska svar på de problem som människor upplever och som de etablerade politikerna inte kan eller vill lösa.

Fascismen lär att det är den egna "nationen", "rasen" eller det egna "folket" man skall känna samhörighet med. Klasskampen, de arbetande människornas strid för sina rättigheter genom partier och fackföreningar ses som någonting ont. Fascismens tal om gemensamma nationella intressen betyder därför helt enkelt att arbetarna skall underordna sig dem som har makten i samhället. Rasismen är ett av de redskap som används för att sprida denna splittring i arbetarklassen.

De olika högerpopulistiska partiernas budskap är mer eller mindre urvattnade versioner av samma sak: arbetare har mer gemensamt med "det egna" landets kapitalister än med sina arbetskamrater från olika länder. Dessvärre har detta nationalistiska tänkande vunnit stor spridning och dominerar idag även arbetarrörelsens organisationer.

DET EFFEKTIVASTE sättet att på lång sikt bekämpa fascismen är att rycka undan grunden för den genom att ena arbetare och låginkomsttagare i strid för sina klassintressen. Klassmedvetande, att förstå att "vi här nere" måste hålla samman över alla gränser mot "dom där uppe", är det bästa vaccinet mot dessa mörkblå dunster.

De invandrarfientliga strömningarna och organisationerna måste bemötas på alla plan: med argument som avslöjar det falska i deras påståenden, genom skydd mot fysiska angrep och trakasserier, genom uppbygge av antirasistiska organisationer och nätverk, med demonstrationer, opinionsbildning och så vidare. Det viktigaste är dock att rycka undan grunden för det stöd de kan tänkas få i bredare folklager, framför allt i arbetarklassen. Då handlar det om en politisk kamp för att ge andra, och sanna, svar än rasisternas på de verkliga problem och frågor som arbetare ställs inför i sin vardag. Och, framför allt, att organisera människor i handling för våra gemensamma intressen. För

när människor med olika bakgrund slåss tillsammans för sina gemensamma intressen, för bättre arbetsvillkor, mot arbetslöshet, nedskärningar, bostadsbrist eller vad det nu kan handla om, då växer klassmedvetandet och solidariteten. Då minskar utrymmet för grumliga och splittrande nationalistiska och rasistiska tankar.

8. Fascism

SÅ LÄNGE ARBETARRÖRELSEN funnits har borgarklassen bekämpat den på olika sätt. Ibland genom att försöka – ofta ganska framgångsrikt – att knyta upp ledningen för till exempel fackföreningarna till elitens intressen och beslut. Man har då kunnat driva igenom ”kompromisser” på borgarklassens villkor. Ibland har borgerligheten inte nöjt sig med detta utan förklarat krig mot allt vad arbetarrörelse heter, man har gett resurser till mer eller mindre fascistiska¹ strömningar som med våld försökt krossa arbetarnas organisationer. Även i tider när borgerligheten inte satsar på en sådan våldsamt konfrontation har olika fascistgrupper utgjort ett hot mot demokrati och arbetarorganisationer.

Från de Svarta Hundradena i tsartidens Ryssland, över 30-talets dikta-turregimer i Europa, 70-talets militärregimer i Latinamerika till dagens våldsamma högergrupper som attackerar arbetarorganisationer, invandrare, homosexuella och andra med våld.

Mot fascister räcker det inte med argument. Våldet är en viktig del av den fascistiska politiken och förmågan att försvara sig mot detta våld har alltför många gånger visat sig vara, bokstavligen talat, en fråga om liv eller död för arbetarrörelsen.

Mot de fascistiska grupper som finns i Sverige idag hjälper det inte med förbud – deras dragningskraft växer bara om

man i lag förbjuder dem att uttrycka sig eller demonstrera. Det enda som hjälper är en stark och organiserad antirasistisk rörelse.

FÖRSVAR MOT VÅLD

POLITIK OCH klasskamp är det grundläggande förhållnings-sättet mot fascismen och det fascistiska våldet. Liksom i alla andra politiska frågor är vår metod massaktivitet. Framgång eller nederlag i kampen mot fascismen avgörs av i vilken grad breda grupper av människor engagerar sig i den, aktivt eller genom sitt stöd. Men när naziterrorister trakasserar, misshandlar och till och med mördar, måste man också vidta åtgärder på kort sikt. Det är inget fel i att då kräva att staten skall leva upp till de demokratiska principer den påstår sig värna och skydda dem som drabbas av fascistisk terror. Dock kan vi inte lita på att staten skyddar oss. Dels har det alltför många gånger visat sig att i statens våldsap-parat, just de som skall skydda medborgarna, funnits gro-grund för högerextrema strömningar. Dels är som tidigare sagts, staten ytterst till för att garantera de makthavandes intressen. Så även om vi kräver att polisen skall ingripa mot nazister som begår övergrepp är det nödvändigt för de drabbade att organisera sitt eget självförsvar. Det kan handla om att skydda demonstrationer, möten och lokaler eller till och med om att skydda den självklara rätten att röra sig fritt på gatorna för invandrare, homosexuella eller andra som hotas av nazistisk terror.

I SAMBAND MED politiska aktiviteter som fascisterna ogil-lar kan det vara nödvändigt att tänka på de deltagandes säkerhet och skydda sig mot fascistiska angrepp. Genom att ha egna ordningsvakter som agerar väl förberett och balanserat, skapa medvetenhet om vilka hot som finns

Även om vi tvingas försvara oss mot fascistiskt våld på gatorna är det viktigt att även ett sådant försvar byggs upp

med brett politiskt stöd. Risken är annars att de konfrontationer som kan uppstå uppfattas som politiska gängstrider mellan extremgrupper, över huvudet på "vanligt folk".

9. Frågor och svar om invandring

NÄR MAN DISKUTERAR invandring i vardagen dyker det nästan alltid upp mer eller mindre löst grundade påståenden och åsikter. Här tar vi upp och besvara några av dessa.

"INVANDRARPROBLEM"

DET TALAS OFTA om "invandrarproblem". Man syftar då t ex på att personer med utländsk bakgrund är överrepresenterade på fängelser, bland socialbidragstagare och man hänvisar till bråk mellan grupper av invandrade och "svenska" ungdomar.

Ska tala om "invandrarproblem" så handlar det om problem som skapas på grund av att invandrare diskrimineras i dagens samhälle, som t. ex. svårigheter att få jobb, att få bostad, bemötande från myndigheter. Det finns undersökningar som visar att invandrare oftare fälls i rättegångar än infödda svenskar. Av de brott som begås där gärningsmannen döms är invandrare överrepresenterade med en faktor två. En del av detta är en statistisk synvilla som kommer sig av att vissa brott begås av utländska medborgare som sysslar med internationell brottslighet och bara råkat åka fast i Sverige, på samma sätt som att det finns svenskar som sitter i utländska fängelser för smuggelbrott och liknande. Men ändå är andelen invandrare högre än den "borde" vara om man ser till andelen av befolkningen.

Dock finns det andra grupper som det står "värre" till med. Bara ett exempel: gruppen "arbetare" – det vill säga de som i genomsnitt har lägst lön och sämst jobb – är betydligt mer överrepresenterade i brottsstatistik än gruppen "invandrare". "Arbetare" är tre gånger överrepresenterade i kriminella sammanhang. Det är alltid bland dem som har sämst och lägst avlönade jobb och högst arbetslöshet som problemen med alkohol, droger, psykiska sjukdomar är störst. Detta ger i sin tur utslag i andra sociala problem som till exempel kriminalitet.

Att diskutera fattigdomsproblem i termer av "invandrarfrågan" är att sprida dimridåer. På samma sätt som en gång "judefrågan" var ett erkänt och omdiskuterat problem i breda kretsar spelar en diskussion om "invandrarfrågan", bara rasisterna i händerna. För någon sådan fråga finns knappast. Vad som finns är ojämlikhet, segregering och diskriminering som skapar en rad problem för de flesta i samhället.

Människor – flyktingar, invandrare av första, andra eller femtioelfte generationen – är inget problem för samhället. Det är människor som utgör samhället och det är människors gemensamma ansträngningar som skapar allt vi lever av.

"HUR MÅNGA KAN VI TA HAND OM?"

FRÅGAN ÄR FELAKTIGT ställd. Det handlar inte om välgörenhet, att "ta hand om de stackars invandrarna". Liksom varje annan människa kräver vi att han eller hon skall bidra till samhällets försörjning efter förmåga. För nyinflyttade människor handlar det om att se till att bereds arbete på bästa möjliga sätt; genom en bra språkutbildning och en komplettering av deras tidigare utbildning i samband med att de bereds arbete. Idag pågår ett gigantiskt slöseri när fullt arbetsföra personer, inte sällan välutbildade, nekas

arbete eller får inte får jobb som motsvarar den utbildning de har.

Att hamna i en långvarig arbetslöshet i ett främmande land är katastrofalt för individen och, liksom för alla andra arbetslösa, ett slöseri med resurser för samhället. I den mån arbetslösheten – ”inhemsk” eller ”invandrad” – inte kan lösas av den kapitalistiska ekonomin är det nödvändigt att vi omfördelar ekonomiska resurser så att människor ges möjlighet att arbeta inom alla de sektorer som behöver personal. Arbete skapar resurser!

I SVERIGE HAR VI ett samhälle som, åtminstone än så länge, garanterar alla invånare en viss nivå av levnadsstandarden. Starkt subventionerad sjukvård, fri skolgång och så

vidare.

Det finns dock människor som står utanför detta system: de som av en eller annan anledning inte beviljats uppehållstillstånd i Sverige men ändå stannat kvar här.

Arbetsgivarnas strävan att skapa en tillräckligt stor arbetslöshet kan inte bemötas genom att neka människor tillträde till landet eller att deportera de arbetslösa, vilket i princip är samma sak. Det är det samma som att säga att arbetslösheten beror på att det finns för mycket människor i landet. Detta är ett absurt påstående. Det finns inget samband mellan antalet människor i ett land och arbetslösheten. Ett drastiskt exempel kan man ta från militärkuppen i Chile 1973. Då tvingades ca en miljon människor lämna landet. Inte minskade arbetslösheten där inte, i stället sköt den i höjden.

”VI HAR INTE RÅD MED INVANDRING”

MÄNNISKORS RÄTTIGHETER och liv kan inte mätas i pengar. Men även om man gör en cynisk ekonomisk kalkyl visar det sig att de som hävdar att invandring är en ekonomisk förlust för samhället har helt fel.

Ett påstående som invandrarfientliga grupper ofta tar fram är statens utgifter som de syns i kostnader för flyktingmottagning, socialbidrag med mera. I statsbudgeten för 2002 gick drygt 5 miljarder till ”migrations- och integrationspolitik”. Av detta var ungefär 1,3 miljarder ekonomiskt bistånd och introduktionsersättning till flyktingar.

Redan här är man fel ute. Största delen av dessa pengar går tillbaka till staten i form av skatt och arbetsgivaravgifter. Migrationsverkets personal betalar skatt på sin lön och moms på det de köper. Detsamma gör flyktingarna. På många orter som är flyktingförläggningen en form av regionalt stöd som direkt och indirekt skapar sysselsättning till många på orten.

LYFTER MAN BLICKEN och ser till samhället som helhet borde det vara en självklarhet att människor är tillgångar och inte utgifter. Det enda som kan skapa välfärd är människor. Som socialister och antirasister kämpar vi för alla människors lika rättigheter och lika värde oavsett ekonomisk vinst. Vi kämpar för ett samhälle där behoven ska styra i stället för vinsten.

Om man ändå gör en cynisk ekonomisk kalkyl är det ett faktum att invandrade personer tillför mer till samhället än vad infödda gör. Det beror på att människor är kostnader när de är barn och föds, går i skolan och så vidare medan vi är tillgångar när vi som vuxna arbetar och betalar skatt.

EKONOMEN STEN Ljunggren har i följande kalkyl jämfört en person som invandrat vid 30 års ålder med en som är född i Sverige. Beräkningen utgår från att bägge går pension vid 65 och lever till 85 och är sjuka eller förtidspensionerade 20% av tiden.

	Svenskfödd	Inflyttad vid 30 år
Skatt/arbetsgivaravgift	+4 400 000	+3 800 000
Skola/barntillsyn	-1 100 000	-150 000
Arbetslös/sjuk	-900 000	-800 000
Pension	-1 600 000	-1 600 000
Summa	+800 000	+1 250 000

Källa: Ekonomihandboken, Ehrenberg, J., Ljunggren, S., S
241

(Leopard 2002)

INVANDRING ÄR ALLTSÅ en ren vinst för det mottagande landet så länge de invandrade kommer i arbete. Den invändning man möjligen kan göra är då att ett rikt land som Sverige ytterligare bidrar till utsugningen av fattigare länder

Därför Socialistiska Partiet

Därför Fjärde Internationalen

ARBETARKLASSEN ÄR internationell. Världen har omkring 200 stater uppdelade på fem olika världsdelar. De skiljer oerhört mycket i levnadsvillkor, kultur och nationella särdrag mellan en lantarbetare i Latinamerika, en amerikansk bilarbetare i Detroit, en textilarbeterska i Thailand och en svensk pappersbruksarbetare på Korsnäs.

Men det finns en sak som förenar. De är alla arbetare. Och via sin ställning i produktionen är de utsatta för exploatering från de kapitalister som idag håller världens befolkning i ett järngrepp.

En ond värld som utanför Sveriges och den "rika" västvärldens gränser tillåter barnarbete, förbjuder och trakasserar facklig verksamhet. En värld med massfattigdom, ständig hunger och naturkatastrofer. En värld där det mest överdådiga överflöd lever granne med soptippssamhällen i Mexico City och Manila. En kapitalistisk värld som idag befinner sig i krig med Irak och som förvägrar den palestinska befolkningen dess frihet och demokratiska rättigheter. Samtidigt går jakten vidare på de som den amerikanska regeringen kallar "terroristiska skurkstater" och där nu blickarna vänds mot Kuba. Ett Kuba som i 45 år vägrat böja sig för imperialismen.

Att ta kamp mot den nyliberalism som idag härskar över hela klotet är inte lätt. Motståndarna har den politiska och den ekonomiska makten, monstruösa militära resurser,

antiterrorgrupper, underrättelsetjänster... kort sagt, de har alla vapen till sitt förfogande för att säkerställa sin oinskränkta makt.

MEN FÖR ATT vi alla människor över hela klotet som vill ha arbete, drägliga levnadsvillkor, demokrati och frihet ska ha en chans att vända på den kapitalistiska steken krävs organisation. Det kräver att band knyts och broar byggs mellan radikala ungdomsrörelser, miljönätverk, antirasister, kvinnogrupper, internationalister och inte minst fackföreningsrörelsen. En internationell förening byggs på basnivå i människors verklighet och vardag. Raka motsatsen till de odemokratiska fort som byggs i Bryssel, Washington och på dyrbara G8-möten, IMF-träffar och andra nationsutbyten där ansvariga ministrar bedyrar varandra fortsatt lojalitet och fortsatt maktmonopol.

En myriad av progressiva rörelser i samverkan kan – det visar inte minst historien – förskjuta berg. Den politiska dagordningen kan förändras över en natt.

MEN DET RÄCKER inte med rörelser. Det behövs också partier. Nationella socialistiska partier som utan att slå sig för bröstet och utan ett ständigt bekräftande av sin egen förträfflighet, sakta och tålmodigt i vardagen bygger upp ett politiskt förtroende för en levande socialistisk demokrati.

Partier som lutar sig mot det bästa i arbetarrörelsens historia. Kampen för enhet, mot stelnad byråkrati och för en levande demokrati som utgår från det arbetande folkets delaktighet i och beslutande över produktionsutveckling och hur samhället ska utformas.

Socialistiska Partiet försöker bygga ett sådant parti. Ett parti som inte är något självändamål utan håller fast vid den ofta glömda marxistiska tråden att "arbetarklassens befrielse måste vara dess eget verk".

MEN NATIONELLA partier kan inte ensamma stoppa den kapitalistiska koloss som i namn av globalisering äter sig in i varje por av människors liv.

Arbetarrörelsen är internationell. Därför är Socialistiska Partiet en av organisationerna i världsrörelsen Fjärde Internationalen. En sammanslutning av demokratiska socialister

B E S Ö K   O S S   P Å   W E B -
B E N :   www.socialistiskapartiet.se

Jag vill prenumerera på Socialistiska Parti-
ets veckotidning Internationalen:

- o Helår 520 kr   o Halvår 270 kr
- o Fyra månader 190 kr   o Kvartal 145 kr
- o Provprenumeration 1 månad 50 kr
- o Autogiro 44 kr/månad

Jag vill veta mer om/gå med i

- o Socialistiska Partiet
- o Ungsocialisterna

Frankeras ej
Porto betalt

**veckotidningen
internationalen**

Namn:.....

...

Adress:.....

..

Ort:.....

Svarspost

Kundnummer:

120169400

121 20 Johanneshov

"Den antirasistiska politik vi står för handlar inte om hur "vi svenskar" skall förhålla oss till "invandrarna". Vår utgångspunkt är en politik som gynnar alla arbetare och låginkomsttagare, oavsett var vi bor eller kommer ifrån. Kamp mot diskriminering och rasism är och förblir därför viktiga delar av en politik för hela arbetarklassen. Mot allt som splittrar oss och för allt

EN PAMFLETT FRÅN SOCIALISTISKA PARTIET